Lugemised.

Lühikesed teadused Eestimaa Luteruse usu kirikutest.

(Mis 1860 aasta kalendris poolele jäi.)

(Nach Paucker.)

Mullu lubasime edaspidi ka Maa-kirikutest jutustada. Wanast ajast ep ole neist kül paljo teadusi järele jäänud, sest tihid rängad söad on enamist kõige kirikute wanad kirjad suutumaks ärakautanud; nimetame siiski nmeti kui paljo neist weel teada on. Igal kihelkonnal on oma Jumalakoda armas, selsepärast loodame, et ka need kasinad teaduled mõne trui kirikokäijale röömu teewad.

Eestimaal on 8 praustikonda, mis kõik Eestimaa Kunstooriumi järel on, (Tallinna

kirikud on iseäranis Tallinna Kunstooriumi järel.)

I. Õhtopoolse Harjo praustikond.

1. Rapla ehk Maria-Magdaleena-kirik. Ehitamise aasta on teadmata, selgeste aga on teada, et kirik üle 500 aastat wana.

2. Hageri ehk Lamberti-kirik, on 1219 ja 1254 aasta wahel ehitud, üle 600 aastat wana. Kirikomõis sai 1500 aastal alustud. Kirik põles 1710 ära, aga oli 1713 juba jälle veste ülesehitatud.

3. Nissi ehk Maarja-kirik. Seda ehitas 1501 aastal Riisepere-mõisa pärisherra Johann Üksküll omale kodo-kabeliks, pärast se jäi Hageri-kiriko kabeliks. 1645 aastal sai senna ise kirikoõpetaja seatud, ja selsammal aastal tõsteti se kabel täieks kirikuks. oma ise kihelkonnaga.

4. Keila ehk Mihkli-kirik, 1219 ja 1254 aasta wahel ehitud.

5. Madise-kirik, 1219 ja 1254 aasta wahel ehitud. Selle järel on 2 kabelit: weikese Pakkri-saare kabel ja Paldeski-kirik.

Eesti-ma rahwa Kalender 1861, lk. 20